

Kmet, delavec
in obrtnik
naj bodo naro-
du vodniki!

Izhaja vsako sredo.
Narodnina:
za celo leto Din 30.—
za pol leta " 15.—
za inozemstvo
za celo leto Din 40.—
Inserati po tarifu. — Pis-
menim vprašanjem naj
se priloži znamko za od-
govor. — Nefrankirana
pisma se ne sprejemajo.

Vsakdo vživa
vse sadove
svojega dela in
marljivosti!

Bokopisi se ne
vr-
čajo. — Plača in toži
se v Ljubljani. — Ured-
ništvo in uprava je v
Ljubljani v Kolodvorski
ulici št. 7. — Telefon
ntr. št. 2508. — Račun
pri poštni hranilnici
št. 14.194.

Kmetijski list

Naša svoboda in agrarna reforma.

Mi že nekaj let prav ponosno naglašamo, da smo svobodni državljani, ki lahko sami odločujejo o svojem načinu življenja. Žalibog pa pri vsem naglašanju »svobode« ne najdemo dosti ljudi, ki bi se zavedali, kaj ta svoboda pomeni. Nekateri pravijo, da obstoji naša svoboda v tem, da vsak naš človek lahko doseže tudi najvišjo stopnjo na lestvici državnega uradništva, če je le sposoben za to. Drugi zopet pravijo, da smo svobodni, ker lahko rabimo svoj jezik v govoru in pisavi, v uradu in v šoli. In zopet drugi pravijo, da smo svobodni, ker imamo svojo narodno armado in svoj zastop na zunaj, da lahko urejamo svoje razmerje do drugih narodov in držav po svoji volji.

Vse to kar smo pravkar našli, je res točno in resnično. Lastna armada, domač jezik v šoli in v uradu itd. so važne sestavine naše svobode, ampak to še ni vse. V življenju je pač tako, da človek ne živi samo od idealnih dobrin, ampak človek ima tudi telo, telo pa zahteva vsak dan svoj kruh. S kruhom pa je stvar taka, da mi ga lahko reže nekdo drugi po njegovi volji ali celo iz milosti, ali pa si ga režem sam po svoji volji. Če pa hočem rezati svoj kruh sam, moram imeti pa možnost, da si ga tudi nekje pridelam. Dokler pa si kruha ne režem sam in dokler nimam možnosti, da si ga pridelam, tako dolgo nisem vsestransko svoboden, ali gospodarsko svoboden.

Stvar narodne in svobodne države je torej v prvi vrsti to, da preskrbi z vso močjo svoje državne organizacije članom te organizacije (državljanom) dovolj kruha.

Kruh pa nam daje zemlja. Če hoče torej država preskrbeti vsem ljudem ali vsaj večini ljudi na svojem ozemlju dovolj kruha, mora skrbeti, da bodo imeli vsi ali pa vsaj večina ljudi toliko zemlje, da si bodo lahko pridelali svoj kruh.

Nekdaj so imeli vso zemljo v svojih rokah plemeniti grajščaki, obdelovati pa so morali zemljo kmetje — tlačani. Bilo je torej urejeno to razmerje tako, da je en del ljudi, in sicer večji del, samo delal in malo užival od ploda svojega dela, prav majhen del ljudi pa se je samo zabaval na lovu in užival to, kar so pridelali drugi. Tega razmerja moderna doba ne pozna več, kajti preveč krvi je teklo, da bi se mogli ti časi z vso svojo krivičnostjo vred še kedaj povrniti. Moderna doba je proglasila pravično načelo, da mora biti zemlja last tistega, ki jo obdeluje in to načelo je tudi glavna vsebina agrarne reforme. In ker je skrb za vsakdanji kruh državljanov glavno in skoro edina naloga moderne socialne in svobodne države, je agrarna reforma tudi temelj prave narodne in državne svobode, kajti brez kruha ni državljanov in države in naroda ni brez državljanov.

Kako pa je pri nas?

Pri nas v Dravski banovini smo dobili pač prvo agrarno reformo po letu 1848., ko je padla grajščinska nadoblast. Ostalo pa je v deželi še mnogo zgodovinskih ostankov, ki jih je treba čim prej likvidirati, da si bodo mogli tisoče ljudi, ki so danes brez svojega kruha, svoj kruh zaslužiti doma.

V Dravski banovini imamo 1.620.000 hektarjev zemlje. Ta zemlja je razdeljena na 144.703 »jedinic« ali na toliko posestev. Ta posestva pa niso med sebo enaka, ampak se zelo razlikujejo po velikosti. Mi imamo: 52.822 posestev do 2 hektarja, 29.850 posestev od 2 do 5 hektarjev, 25.574 posestev od 5 do 10 hektarjev, 24.385 posestev od 10 do 20 hektarjev, 10.912 posestev od 20 do 50 hektarjev, 1310 posestev od 50 do 100 hektarjev, 352 posestev preko 100 hektarjev, 215 posestev preko 200 hektarjev.

Ogromna večina posestev spada torej pri nas med mala posestva ali bolje rečeno, med premajhna posestva. Jasno je namreč, da na 2 hektarjih zemlje ne more pri današnjem našem delovanju zrasti dovolj živeža za eno družino.

Jasno pa je na drugi strani zopet, da je že 50 hektarjev zemlje za eno družino preveč, če je vsa ta zemlja rodovitna, in mnogo preveč je 100 ali pa 200 hektarjev obde-

lovalne zemlje za eno družino. Razmerje med »malimi« in »velikimi« torej nikakor ni zdravo, in stvar države je, da to napačno razmerje čim prej uredi. Potov za tako ureditev ima država dovolj, ima pa tudi dovolj moči za to.

Končni zakon o agrarni reformi je blizu.

Važnost agrarne reforme priznava tudi sedanja vlada. Na velikem zborovanju v Veliki Kikindi je 4 dni rekel minister dr. Kumanudi.

»Mi živimo še danes v takih razmerah, kakor smo živeli leta 1919. Sedanja vlada pa ni več odvisna od kroglice in od volilcev ali od poslancev, ampak ima sama možnost, da izvede agrarno reformo in ona jo tudi izvaja. Za Dalmacijo je agrarna reforma že gotova, za Vojvodino bo pa kmalu. Agrarna reforma je silno važno socialno vprašanje in mora biti rešeno v najkrajšem času.«

Gospod minister v svojem govoru sicer ni omenil Dravske banovine, ker bo agrarna reforma rešena s skupnim zakonom za severne pokrajine. Agrarno vprašanje mora biti rešeno enkrat tudi pri nas, in to tembolj, ker je zaradi velikih gozdnih posestev agrarna reforma zadela veleposestnike prav malo ali pa skoro nič. Zato pa bi se morala agrarna reforma, ki bi veljala za Dravsko banovino, izdelati posebej in se prilagoditi našim posebnim prilikam, če hočemo enkrat doseči pravično rešitev tega vprašanja. Zveza agrarnih interesentov bo storila vse, da izvojuje malim kmetom pravico in se nadeja, da bo pri svojih prizadevanjih našla vso podporo in pomoč državne vlade.

Važna izjava ministra Marinkovića.

Naš zunanji položaj. — Angleško mnenje.

V Smederevu (blizu Beograda ob Donavi) je v nedeljo govoril na nekem sestanku tudi naš minister za zunanje zadeve g. Voja Marinković. Njegov govor je važen, ker pojasnjuje v njem naše razmerje do tujih držav in pobija razne vznemirljive govorce, ki so se začele v zadnjem času širiti med ljudmi brez vsake stvarne podlage. Rekel je med drugim: »Splošna kriza se je začela s tem, da je v naši državi najprej začelo pešati kmetijstvo, ki ni samo pri nas, ampak tudi drugod temelj vsega gospodarstva. Zastoj kmetijstva spravi v zastoj tudi druge gospodarske panoge. Ko se je kmetijstvo po vojni zopet normaliziralo, je povečana proizvodnja pričela prekašati potrebe konzuma in cene poljedelskim proizvodom so zelo padle. To je vzrok kmetijske krize po vsem svetu. Naša vlada je že davno skrbela, da bi tudi v času svetovne nadprodukcije olajšala krizo v naši državi. Pričela je pogajanja najprej z našimi sosedi in političnimi zavezniki Rumuni, ki so v enakih in morda še težjih razmerah kakor mi, da se najde sporazum s konzumnimi industrijskimi državami Evrope. Načelo je zelo priprosto, toda zelo težko izvedljivo in delo je zelo komplicirano. Kljub temu

upa vlada, da bo mogoče še pred novim letom uresničiti načrt z Rumunijo in Českoslovaško, ki bo takoj omogočil sporazum tudi z drugimi industrijskimi državami, da bodo naši proizvodi dobili po primernih cenah vstop vanje.

V drugem delu svojega govora je minister dr. Marinković na kratko orisal

naš zunanjepolitični položaj.

Izvajal je med drugim: »Zdi se, da med narodom krožijo glasovi, ki zbujaajo vznemirjenje. Vi veste, da je zunanji položaj naše države težak, ker ima toliko sosedov, kakor nobena druga država v vsej Evropi razen Nemčije. Mi smo istočasno balkanska in srednjeevropska država. Vse kar se dogaja na Balkanu in v Srednji Evropi, se močno tiče naših najvitalnejših interesov. Ta položaj sili naš narod, da budno spremlja, kar se godi v svetu, in da pazi, kaj dela doma, sili pa tudi vlado, da vodi oprezno in mirovno politiko. Položaj v Evropi danes zares ni rožnat. V raznih državah se pojavljajo morda baš zaradi težke gospodarske krize gotove struje, ki povzročajo skrb. Čeprav pa je treba z vsem tem računati in čeprav se ne sme nobena stvar

motriti z omalovaževanjem, lahko rečem, da ni nobene stvarne opasnosti za mir. Za sedaj so vsi, ki so nezadovoljni z obstoječim mednarodnim položajem in ki bi mogli ogroziti mir, v splošno srečo še daleč od tega, da bi mogli imeti upanje na uspeh pri kršitvi miru. Sile, ki mir in obstoječe stanje v Evropi čuvajo, so tako močne, da se nihče ne sme izpostavljanjati nevarnosti, da bi rušil mir in s tem ustvarjal še slabši položaj, kakor je oni, s katerim je danes nezadovoljen. Morem vam dati zagotovilo, da vodi vlada o vseh teh težkočah v zunanji politiki račun in da bo neprestano dosledno ter brez kakega kolebanja vodila politiko miru ter znala obvarovati mir, ki je naši državi potreben ne le samo danes, temveč za dolgo vrsto let, da se more razvijati, kakor je potrebno.

V zvezi z izjavo ministra Marinkovića je tudi pisanje angleških listov o položaju v Evropi, zlasti pisanje glasila Delavske stranke »Daily Herald«, kajti Delavska stranka je danes na Angleškem vladna stranka. Angleški listi opisujejo »napore italijanske vlade, da izkoristi svoje zveze s Heimwehrom v Avstriji in s Hitlerjem v Nemčiji« in pravijo,

»da se na ta način Italija trudi, da bi izzvala v Srednji Evropi preokret in splošen prevrat.«

List »Manchester Guardian« pa je objavil članek o razmerju med nami in Italijo, kjer naglašajo, »da je v zapadni Evropi zavladala bojazen pred vojno ob času, ko je fašistovsko sodišče v Trstu dalo ustreliti nekaj Jugoslovancev. Napetost odnošajev med tema dvema državama je bila ob tistem času zelo velika. List se naslanja na pisanje »Evening Standard« in trdi, da je Mussolini za vojno, da pa kljub svojim agresivnim in borbenim govorom v Firenzah in Livornu dobro pozna slabost italijanske vojske in fašistovske milice, posebno te poslednje, ki se zelo dobro obnaša v svoji vlogi pretorijancev, ki pa ima slabo borbeno vrednost. Pri tem »Manchester Guardian« opozarja, da je Jugoslavija zelo občutljiva in da bi morala Italija to okolnost upoštevati.«

Slične izjave o položaju v Evropi so dali tudi drugi vodilni državniki, zlasti češki minister za zunanje zadeve dr. Beneš, ki je tudi naglašal, da položaj res ni rožnat, toda kake neposredne vojne nevarnosti ni.

Zopet agrarna konferenca.

Te dni se je sešla v Bukarešti, glavnem mestu Rumunije, že tretja letošnja agrarna konferenca, na katero so poslale svoje zastopnike naša država, Rumunija, Poljska, Litva in Estonka, torej vse države, ki leže med Srednjo Evropo in Rusijo. Kakor vseh prejšnjih, tako je tudi najnovejša konferenca cilj ureditev prodaje žita iz agrarnih vzhodnih držav na evropski zapad, poleg tega pa se bavi najnovejša konferenca tudi z ruskim žitnim »dumpingom«.

Ureditev prodaje žita iz vzhodnih evropskih držav v dežele, kjer žita primanjkuje, je od dne do dne bolj pereče, ker cene žita stalno padajo. Padajo pa, kakor smo to že večkrat razložili, iz več vzrokov. Prvič se je po svetovni vojni produkcija žita doma v vseh državah silno zvišala, posebno vsled modernih metod obdelovanja zemlje, ki omogoča na istem prostoru znatno večji pridelek kakor pred vojno. Moderen način obdelovanja zemlje je skoraj vsem državam omogočil pridelovanje hrane doma in količina žita, kar ga morajo še uvažati v zapadno-evropskih državah, je od leta do leta manjša, če pojde tako naprej, bo pa še ta količina

kmalu izginila, tako da bo vsak izvoz skoro nemogoč. Drugič prihaja še vedno močno v poštev ameriška konkurenca in sicer konkurenca iz severne Amerike (Zedinjene države in Kanada) in iz južne Amerike (Argentina in Brazilija), kjer je pridelovanje žita tako poceni, da je vsaka evropska konkurenca izključena. Pri nas moramo plačevati drage delovne moči in draga gnojila, v Ameriki pa vsega tega ni treba, ker tam dela stroj na silno rodovitni zemlji, ki gnojenja niti ne prenese. Tretja nevarnost pa je ruski žitni »dumping« (reci: demping).

Kaj je »dumping«? S to besedo označujemo prodajo kašnega blaga globoko pod običajno tržno ceno ali pa tudi naravnost v izgubo. Tako prodajajo blago bogati industrialci v tuje dežele, da vsako konkurenco stro, potem pa lahko poljubno narekujejo cene. Če je tisti, ki dela »dumping«, denarno dovolj močan, se mu »dumping« gotovo izplača. Na ta način so Rusi letos začeli prodajati les in so cene lesa res vrgli na vseh tržiščih, kar se do neke mere čuti tudi pri nas. V najnovejšem času pa so Rusi začeli prodajati silne količine ruskega žita. Časopisi po-

ročajo, da so pripeljali samo v nemška pristanišča okoli 600.000 ton ruskega žita! Naravno, da morajo vsled tako velikanske ponudbe blaga na trgu cene padati.

Zaradi ruskega žitnega »dumpinga« pa niso v skrbeh samo tiste evropske države, ki pridelujejo žito za izvoz (kakor naša država), ampak tudi tiste, ki pridelujejo precej žita doma. Tudi tam namreč kmetje ne dobe toliko za svoj pridelek, kolikor potrebujejo za kritje svojih drugih potreb. Zato pa so pričeli tudi tam računati z nevarnostjo ruskega »dumpinga« in potovanje francoskega ministra za trgovino v Beograd in Bukurešto je jasen dokaz, da se pripravljajo prizadeti krogi na skupno obrambo svojih koristi.

Na švicarski kmetiji v praksi.

Praksa je tu precej naporna, vendar zelo koristna, kajti marsikaj se da naučiti od švicarskega kmeta ter je želeti, da se je udeleži še mnogo naših kmetijskih sinov.

Posestvo, na katerem se nahajam, je 35 ha veliko ter so zastopane razen vinogradništva skoro vse panoge kmetijstva, seveda v glavnem travništvo, ker je tu živinoreja najbolj razširjena.

Tu Vam pošiljam kratek opis negovanja švicarskih travnikov za Vaš list:

Da bi živinorejstvo jedne zemlje bilo napredno, da bi odgovarjalo cilju, za katerega se goji, je treba dati največjo pažnjo na glavne točke, katere so potrebne za obstoj življenjskega organizma, to so: hranjenje, čiščenje in plemenitev. Kot osnovna točka seveda je — racijonelno hranjenje živine. To pa je mogoče le onemu, ki zna intenzivno obdelovati travnike. Zelo lepo se to vidi pri švicarskih kmetih, katerim je glavni del njihove zemlje travništvo in pašništvo. Oni imajo poleg pašnikov povečini le menjalne travnike. To so oni, ki se menjujejo z njivami. Njive se dobro pognoje ter zasejejo z mešanico trav ($\frac{2}{5}$) in detelj ($\frac{2}{5}$). Sestav mešanice se ravna po kakovosti zemlje. Tla temeljito izravna, da jih pozneje pri košnji s strojem ne ovira. Prve dve leti nimajo razven pomladanskega čiščenja in enkratnega valjanja posebne obdelave. Tretje leto pa že vračajo zemlji izčrpane redilne snovi in sicer največ v obliki Thomasove žindre, katero trosijo v jeseni in sicer do 600 kg na ha, na kar travnike dobro pobranajo. (Setev spomladi vsled počasnega delovanja, ne bi isto leto dosti učinkovala). Pomladi se brananje ponovi, nakar s težkim valjcem povalja, s čimer se prepreči preveliko izhlapevanje vode. V maju travnike oplevejo škodljivih rastlin s tem, da porežejo njihove cvete ter zabranijo semenitev. Ti travniki se uporabljajo 3—4 leta za suho seno ter dajo letno do 150 q suhe krme pro ha. Četrto leto pa temeljito pognoje z gnojnicco. Po gnojnici poženo povečini le širokolistne rastline (regrat), katere se ne dajo uporabljati za seno, ker se pri sušenju listi zdrobe v prah, vsled tega se po gnojenju z gnojnicco uporablja trava le za zeleno krmo, ter dajo letno 5—6 prav dobrih košenj. Po vsaki drugi košnji se poliva gnojnica. Te travnike pustijo 5—7 let, nakar se zopet spremene v njive, katere običajno zelo bogato obrode.

M. Z.

Diessenhof—Oberdiessbach—Švica.

V soboto je prispel v Ljubljano glavni tajnik Aerokluba kraljevine Jugoslavije polkovnik gosp. Stevan Švabić, ki je začetkom novembra 1918. l. ustavil na Vrhniki s četo srbskih ujetnikov prodirajočo italijansko armado proti Ljubljani in tako rešil pred ital. okupacijo ne samo Ljubljano, temveč celo Slovenijo. — Slika nam kaže polk. Švabića v razgovoru s predsednikom ljubljanskega Aerokluba g. R. Hribarjem. Na desni g. inž. Fran Zupančič, podpredsednik Aerokluba.

Modroce iz afrika, močno blago à Din 260.—
Žimnate modroce, peresnice, mreže, cvilih in žimo, posteljne odeje kupite najceneje pri
RUDOLF SEVER-ju
LJUBLJANA, MARIJIN TRG 2

Dopisi.

Brezovci (Prekmurje). V naši mali občini je nastalo novo življenje. Naši najuglednejši gospodarji so l. 1928. ustanovili »Kmetško hranilnico in posojilnico«, ki je v razmeroma kratkem času vidno napredovala. Izdaja posojila pod ugodnimi pogoji poštenim posestnikom v svrhu povzdige njihovega gospodarstva oz. da jih reši iz kremljev raznih odeluhov, katerih posebno pri nas ne manjka. Zadrufna misel počasi, a temeljito prodira. Tudi vloge obrestuje hranilnica zelo ugodno. Redno naraščanje vlog v letošnjem letu je jasen znak trdnega zaupanja, ki si ga je posojilnica že pridobila. — Tudi mladina napreduje. Sklenila je ustanoviti sokolsko četo. Navdušeni fantje se pridno pripravljajo za vzvišeno sokolsko delo. — Pod vodstvom šol. upravitelja. g. Baltesarja prirede brezovski fantje v nedeljo, dne 27. t. m. ob 7. ur zvečer v novih, lepo urejenih prostorih g. Šiftar Franca svoj prvi gledališki nastop. Vprizorile se bodo tri veseloigre. Po igri je prosta zabava in ples. Vstopnine ni. Pokažimo naši mladini, da nas zanima njen napredek! V nedeljo zvečer vsi v Brezovce k Šiftarju!

Ustanovitev Sokolskega odseka v Velikih Poljanah. V nedeljo dne 28. t. m. je priredilo Sokolsko društvo Sodružica svoj članski izlet v prijazno gorsko vasico Vel. Poljane. Poljanci so v velikem številu pričakovali vrle Sodražane ki so prikorakali v kroju in s praporom. Pred šolo se je vršil prisrčen sprejem in zaoril je iz vseh src iskreni bratski Zdravo! Fantje, možje in dekleta so napolnili šolsko sobo, nakar je prikorakala tudi šolska mladina, tako, da se je zbralo preko 130 članstva in naraščaja. Brat starosta Josip Oberstar je v vznešenih besedah pozdravil navzoče bodoče brate in sestre iz Vel. Poljan. V daljšem govoru jim je razodel idejo in smoter Sokolstva in njegov pomen tudi za deželo. Govoril je tudi o pomenu 6. januarja, ko je bil sprejet Sokol v državno okrilje. Navzoči so Njegov. Vel. kralju Aleksandru, njegovega kralj. domu in prestolonasledniku vzklikali mogočni sokolski Zdravo! Besedo je nato povzel tamošnji domačin br. Janez Pirnat šolski nadzornik v Novem mestu, ki se je Sodražanom zahvalil, da so prišli ustanavljat Sokola. Nato brat starosta apelira na navzoče, da pristopijo med članstvo, nakar se je takoj prijavilo 24 članov in 8 sester. Brat starosta razlaga nato o sokolski organizaciji, telovadbi obče in o bratstvu ter sesterstvu kakor tudi vojaškemu roku. Brat starosta pozdravi nato baš došlega g. župana Andoljška, nakar tudi ta pozdravi vse navzoče zbrane fante, dekleta in može ter z veseljem pozdravlja ustanovitev Sokolskega odseka, obljubi tudi po svoji moči odsek podpirati ter ga veseli, da je prišla sokolska misel v njegovo gorsko vasico. Ob zaključku je govoril še šolski nadzornik Pirnat kot tamošnji domačin prav od srca svojim rojakom nekoliko besed, nakar se br. starosta zahvali g. županu Andoljšku in Pirnatu. Sokolski duh se razvija med našim ljudstvom, utrjuje se jugoslovanska misel in ljubezen do domovine, kar je z veseljem pozdravljati. Namlajši sokolski edinici župe Ljubljana želimo krepki razvoj in kličemo krepki bratski Zdravo!

Predgrad v Pol. dolini. Ljudstvo našega okraja leze čim dalje bolj v siromaštvo in čim težje živi, tem hujše ga pritiskajo razna bremena in dajatve. Obup že prihaja nad nas, ker bomo pred bremenem omagali. Poleg vseh drugih dajatev se množe še doklade za ceste, šole, katehete itd. Potem prihajajo še razne globe, da mora kmet odriniti zadnji dinar iz žepa. Stroški za šolske potrebščine, prekrba učiteljstva za drvmi itd. Bremena rastejo, dohodki padajo ali pa sploh usihajo. To so stvari, ki jih morajo merodajni činitelji z vso resnostjo vzeti v pretres, dokler je še

Pozor! Pozor!

Nagrade v vrednosti po 50.000 dinarjev prinese

RADION

nagradna naloga

onim, ki bodo rešili nalogo

Pojdite takoj k svojemu trgovcu, da Vam da karto za sodelovanje pri nagradni nalogi in točne pogoje!

čas in jih rešiti tako, da bo kmet lahko ohranil svoje golo življenje.

Gostilničarski gospodinjski tečaj v Mariboru. V četrtek, 16. t. m. je bil v zavodu »Vesna« v Mariboru otvorjen prvi gostilničarski gospodinjski tečaj. Sprejetih je bilo 16 gojenk. Ker jih je bilo prijavljenih mnogo več, je bilo sklenjeno, da se otvori takoj po novem letu drugi tečaj.

Ali se je čuditi, če ostanemo kmetje odvisni od drugih stanov? Kdo pa je temu kriv? Prevdarimo in videli bomo, da smo mi sami mnogo, mnogo zakrivili, ker se malo ali pa skoro nič ne brigamo za svojo osamosvojitvev. Prvi predpogoj temu je naša kmetjska izobrazba, ki nas dviga in vzbuja v nas samozavest, obenem nas pa usposablja za napredek, ki odgovarja napredku drugih stanov. Vse to smo do sedaj preveč zanemarjali. Treba pa je preokreniti. Najlepšo priložnost Vam nudijo knjige Kmetijske Matice, ki so pisane v duhu našega kmetjskega pokreta in nam kmetom namenjene. Dolžnost vsakega zavednega kmeta je, da si jih takoj naroči, ker jih tiskamo le toliko, kolikor je priglašanih naročnikov. Obrnite se na Kmetijsko Matico v Ljubljani, Kolodvorska ul. 7.

TEDENSKI KOLEDAR.

- 26. oktobra, nedelja: Amand.
- 27. oktobra, ponedeljek: Frumencij.
- 28. oktobra, torek: Simon in J.
- 29. oktobra, sredo: Narcis.
- 30. oktobra, četrtek: Klavdij.
- 31. oktobra, petek: Volbenk.
- 1. novembra, sobota: Vsi sveti.

SEJMI.

- 26. oktobra: Videm ob Savi.
- 27. oktobra: Vesela gora, Rakitna.
- 28. oktobra: Lož, Mokronog, Radovljica, Skaručna, Žužemberk, Češnjice, Sv. Jurij ob j. ž., Sl. Bistrica, Gornji grad, Dol. Lendava, Gor. Petrovci.
- 30. oktobra: Zalog, Vel. Gaber, Studenec pri Krškem.

VALUTE.

Dati moramo za:

1 nemško marko	Din	13.45
1 švicarski frank	Din	10.94
1 avstrijski šiling	Din	7.97
1 angleški funt	Din	274.40
1 ameriški dolar	Din	56.25
1 francoski frank	Din	2.22
1 češkoslovaško krono	Din	1.68
1 italijansko liro	Din	2.96

Roparski umor v ljubljanski carinarnici

Blagajnik glavne carinarnice mrtev. — Kdo so morilci? — Blagajna ostala nedotaknjena. — Morilci brez sledu pobegnili.

V petek zvečer je Ljubljana doživela zločin, kakršnega še ne pomni njena kriminalna zgodovina. Okrog četrta na 7. uro zvečer so udrli v prostore blagajnika glavne carinarnice v Ljubljani trije neznani možki ter z revolverji usmrtili blagajnika Gvozdena Pantelića.

Za vrati v predstobi blagajne je sedel ob času zločina podpreglednik finančne kontrole Ivan Kralj. V blagajniški sobi pa je opravljal svoje zaključne dnevne posle blagajnik Gvozden Pantelić. Blagajno je ravnokar zaprl in spravil v njej 909.232 dinarjev gotovine ter za pol milijona vrednostnih papirjev. V tem trenutku se nenadoma na steno odpro vrata v predstobo tako, da so zakrila v kotu sedečega podpreglednika Kralja. V istem hipu je že počil tudi strel in zdrobil šipe v stekleni steni. Po strelu so skočili v sobo trije neznani možki ter izstrelili na blagajnika par streliv iz revolverjev. Blagajnik se je smrtno zadet zrušil na tla, zločinci pa pobegnili, ne da bi poskušali oropati blagajno.

Podpreglednik Kralj se v prvem trenutku niti zavedel ni, kaj se godi, s tako naglico je bilo vse izvršeno. Ko so zločinci pobegnili, je skočil k blagajniku, ki je kazal še znake življenja. Telefonično je obvestil rešilno postajo, nato pa alarmiral policijo na kolodvoru. Predno je prispel rešilni avto, je blagajnik že podlegel smrtonosnim strelom.

Policija je pričela z zaslišavanjem očitvidcev in prič ter dognala, da so bili morilci lepo in skrbno oblečeni v elegantne obleke in da so jih že dopoldne videli nekateri, ko so hodili okrog kolodvora in spraševali za carinarniško blagajno. Eden je govoril slovensko, dva pa hrvaško.

Roparje pa je videlo več ljudi tudi ne-

posredno pred zločinom in potem ko so bežali iz carinarnice. Pri vходу v poslopje jih je videl carinarniški sluga Plečko, na stopnišču pa devetletna hčerka carinskega uradnika Lenarta. Vsi ti so dali sicer natančen popis morilcev, vendar ni nihče mogel povedati, kam so pobegnili.

Policija je uvedla obširno zasledovanje, a dosedaj še brez uspeha.

Pokojnega Gvozdenića so prepeljali v nedeljo v Beograd. Pogreb se je izvršil na državne stroške.

V Ljubljani so se izvršile lepe pogrebne svečanosti po pravoslavni obredih v mrtvašnici pri Sv. Krištofu, od koder se je razvil žalni sprevod po Dunajski cesti proti kolodvoru. Pokojni zapušča ženo in hčerko.

Ljubljanski morilci zasačeni. Eden ubit, drugi ranjen.

Ob zaključku lista smo prejeli obvestilo, da je orožniška patrulja z Jezerskega zasačila v ponedeljek ponoči okrog 11. ure pobege morilce blagajnika ljubljanske carinarnice. Orožnika Franc Šnuderl in Franc Meglič sta šla po cesti od Jezerskega proti Kranju. V bližini gostilne »Pri kanonirju« v Podlogu pri Jezerskem sta opazila tri mlade ljudi prihajati po cesti. Ker je bila velika tema, sta pustila neznanec približati se do par korakov odstopanja in nato ukazala »Stoj«. V tem hipu so pričeli neznanec streljati in prva kroglja je zadela orožnika Megliča v nogo. Vnela se je prava bitka, v kateri je obležal smrtno začel eden izmed morilcev, drugi je bil ranjen. Tudi orožnik Šnuderl je težko zadet v trebuh. Oba orožnika so prepeljali še isto noč v ljubljansko bolnico, ostala dva morilca sta pa pobegnila. Zasledujejo jih pojačene orožniške patrulje.

Konkordat. Listi poročajo, da bo vprašanje mednarodne pogodbe med Jugoslavijo in Vatikanom kmalu rešeno.

Kamenje ga je zasulo. Franc Zupan je služil za hlapca pri gostilničarju Grbcu na Igu. Pretekli četrtek je kopal v kamnolomu v Pečah grušč. Naenkrat se je vsula na njega debela plast visečega kamenja in ga na mestu ubila.

Ali si že član Kmetijske Matice?

Novice

Kraljev dar za sanatorij za tuberkulozne na Avali. Nj. Vel. kralj Aleksander je Zvezi humanitarnih društev kraljevine Jugoslavije, katere pokrovitelj je kraljevič Tomislav, podaril 30.000 Din kot svoj prispevek za gradbo sanatorija za tuberkulozne na Avali.

Svečana proslava obrambe Beograda. V nedeljo so proslavili v naši prestolici 15letnico krvavih bojev, ko so junaške srbske čete z nadčloveško silo branile vsako ped zemlje pred prodirajočo avstrijsko armado skozi Beograd. Srbski vojski je pomagal pri obrambi mesta tudi dobrovoljski odred iz Srema, ki je padel do zadnjega moža po ulicah Beograda. Ravno tako je pomagalo pri obrambi mesta vse civilno prebivalstvo. Na stotine in tisoče žrtev je padlo in na njihovih kosteh je zgrajena naša svoboda.

Sestanek agrarnih interesentov se je vršil v nedeljo 12. t. m. v Slivnici pri Mariboru. Na sestanku je poročal geom. Milan Mravlj. Obširno je pojasnjeval vprašanje fakultativnega odkupa agrarne zemlje in svetoval vsem agrarnim interesentom, da počakajo na končni zakon o agrarni reformi, ki bo določil cene agrarni zemlji in ustanovil ugoden način odplačevanja. Agrarni interesenti so bili vsled raznih lažnih vesti zelo vznemirjeni, po pojasnilu predavatelja pa je zavladalo med njimi vidno pomirjenje.

Čehoslovaški zunanji minister dr. Edvard Beneš.

Obletnica usmrtitve Vladimira Gortana. V petek, 17. t. m. je bilo 1 leto, odkar je svinec fašistovske milice položil v grob prvo jugoslovansko žrtev. S pobožnimi čustvi se danes spominjamo te obletnice iz dveh razlogov: prvič, ker je nesrečni Vladimir Gortan padel kot žrtev razmer, v katerih živi naša manjšina v Italiji, in drugič, v čisto strogem pogledu je bil res nedolžna žrtev, zakaj pri procesu se je izkazalo, da on ni ubil kmeta Perjama, kar so mu očitali. Njegova usoda je torej dvakrat žalostna, tako, da mora vzbujati sočutje.

Francoski trgovski minister v Beogradu. Na potovanju po državah jugovzhodne Evrope je prispel pretekli teden tudi v Beograd francoski trgovski minister Flandin, ki proučuje gospodarske razmere teh držav za morebitne kredite, katere namerava podeliti Francija od preobilice svojega denarja. Krediti bi bili podeljeni v svrhu odprave težkega gospodarskega stanja teh kmetijskih držav.

Parnik »Karadjordje« popravljen. V Tivatu so spustili v morje popravljeni potniški parnik »Karadjordje«, katerega je poškodoval italijanski parnik »Morosini« v Pašmanskem prelivu ob dalmatinski obali.

Župnik Ivan Piber operiran. Pri vsem našem kmetiskem ljudstvu izredno priljubljeni šenčurski župnik č. g. Ivan Piber se je podvrgel težki operaciji v kandijski bolnici pri Novem mestu in jo srečno prestal.

Pogreb žrtev ponesrečenega zrakoplova »R 101«.

Z največjimi žalnimi svečanostmi so pokopali nesrečne žrtve na pokopališču v Cardingtonu pri Londonu v skupen grob, ki ga vidimo na naši sliki. Država bo postavila žrtvam velik nagrobni spomenik.

Smrt Slovence v Zagrebu. Pretekli petek so našli na Vodovodni cesti v Zagrebu truplo mladeniča, v katerem so ugotovili Leopolda Cirinskega iz Čateža pri Brežicah. Mladenič je splezal na 21 m visok drog električnega daljnovoda iz Karlova. Z obema rokama se je prijel za žice, po katerih teče tok 30.000 voltov. Tok je mladeniča v trenutku ubil in vrigel na tla. Domnevajo, da je izvršil samomor.

Razpisane službe državnih cestarjev. Okrajno glavarstvo Maribor levi breg razpisuje po nalogu, kr. banske uprave dravske banovine 6 mest državnih cestarjev in sicer 1. na državni trojanski cesti št. 50 za progo od km 114,5 do km 119,0 s sedežem v Zgornji Poljskavi, 2. na državni trojanski cesti št. 50 za progo od km 124,0 do km 129,0 s sedežem v Radizelu, 3. na državni trojanski cesti št. 50 za progo od km 138,0 do km 141,0, 4. na državni ptujski cesti št. 17 za progo od km 13,0 do km 19,0, 5. na državni ptujski cesti št. 17 za progo od km 19,0 do km 24,0 in 6. na državni varaždinski cesti št. 47 za progo od km 93,93 do km 98,17. Prošnje je treba vložiti do 10. novembra. Okrajno glavarstvo v Kranju pa razpisuje dve mesti državnih cestarjev - delavcev na progi državne ceste št. 2 od km 964,5 do km 671,5 s sedežem v Zapužah in od km 681,5 do km 688,5 s sedežem v Hrušici. Prošnje je treba vložiti do 20. novembra.

Poset slovenskih in hrvaških kmetov v Šumadiji. Koncem oktobra bo posetila večja skupina slovenskih in hrvaških kmetov iz Dravske in Savske banovine, Šumadijo, da na ta način vrnejo poset šumadinjskim kmetom, ki so se v letošnji pomladi mudili v naših krajih.

Poroka bolgarskega kralja Borisa se bo vršila v Assisi v Italiji. Od bolgarske strani bodo prisostvovali poroki ministrski predsednik, pravosodni minister in predsednik par-

Pri slabem počutju je naravna »Franz-Josef«-grenčica prijetno učinkujoče domače sredstvo, ki se z njim znatno zmanjšajo težkoče in češče zanesljivo koristijo že male količine. Dopisi ženskih zdravnikov hvalijo soglasno prav milo učinkovanje »Franz-Josef«-vode, ki je posebno izborna za nežni ustroj ženskega telesa. »Franz-Josef«-grenčica se dobiva v lekarnah, drogerijah in specerijskih trgovinah.

Podlistek

Ivan Albrecht:

Sestra Dolorosa.

(Nadaljevanje.)

»Potlej tudi ne veš, kdo leži pri Brežinovih,« jo je prodirljivo pogledala prva.

»Nič ne vem. Kdo naj bi mi pa povedal, ko nikamor ne grem,« je odkrito priznala nevesta.

»Pa ženina vprašaj,« je vščnila Meta s hudobnim nasmeškom. »On bo bržčas vedel.«

Vsa nadaljna Zalkina vprašanja so bila zaman. Samo Metin smeh jo je žgal kakor strupena kaplja v srcu. Domov grede je premišljevala, kaj bi utegnilo biti na tem, in da ni bilo v Oslinje predaleč, bi bila še iz kuhinje zdrknila k teti Loni in brep ovinkov vprašala, kakšno skrivnost zdaj nenadoma hrani Brežinova hiša. Venomer je hodila pred vežo gledat, če morda že ne prihaja Cencan, da bi ga vprašala.

Ko so se po večerji najemnice razšle, ga je poklicala v kuhinjo.

lament, kakor, to določa ustava. Kralj je povedal, da bi se ob njegovem prihodu v Bolgarijo prirejali svečani sprejemi. Izrazil je željo, naj se raje ta denar porazdeli med reveže. Papež je izdal dovoljenje za to poroko edino pod pogojem, da roditelja ne bosta dala svojih otrok samo krstiti, ampak da jih bosta tudi vzgajala v duhu rimsko-katoliške cerkve. Radi takega dovoljenja je nastalo v bolgarskih pravoslavnih krogih veliko negodovanje.

Zadeva generala Kutjepova. Svoj čas smo že poročali o skrivnostnem izginotju voditelja ruskih izbeglic generala Kutjepova v Parizu. Že tedaj so se vse domneve zlagale v tem, da so generala ugrabili agenti tajne sovjetske policije, vendar ni nihče imel za to dokazov, niti se ni vedelo za nadaljno usodo ugrabljenega vodje ruskih emigrantov. Te dni je pa objavil ruski emigrantski list v Parizu »Zadnje vesti« zanimive podrobnosti o tajinstvenem dogodku, ki v celoti potrjuje svoječasne domneve. Agenti sovjetske tajne policije so generala zgrabili v samotno ulico v Parizu pod pretvezo, da ga čakajo tam njegovi zarotniki proti sovetom. General je stopil v avtomobil, v katerem so sedeli dozdevni prijatelji. Ti so generala takoj omamili do nezavesti in ga hoteli živega prepeljati v Moskvo. Ker je bil pa strup premočan, se general ni več zbudil iz nezavesti in je že drugi dan umrl. Njegovo truplo so odposlali v Moskvo, kjer so ga v mrliški peči (krematoriju) sežgali. Vse to je izpovedal tajni agent, ki je sam sodeloval pri ugrabitvi, a se sedaj noče vrniti v Rusijo.

Prošnje za gnojnične sesalke. Kr. banska uprav dravske banovine razglašajo: V naprej se ne bode več upoštevalo prošnje, ki jih vlože posamezniki za prispevke pri nabavi gnojničnih sesalk. Upoštevale se bodo samo prošnje, ki jih vlagajo občine za svoje občane ali kmetijske organizacije (zadruga, kmetijske podružnice itd.) za svoje člane. V prošnjah morajo biti točno navedene dimenzije gnojničnih jam in dolžine potrebnih sesalk. Prispevki se priznavajo do tretjine vrednosti sesalk.

Zaklad je izkopal delavec Pavel Kogej, ko je prekopaval ledenico v gostilni Gregorič v Krškem. Sedanji najemnik Gregoričeve gostilne g. Hofbauer preureja ledenico. Pretekli teden so pričeli razkopavati delavci tla in stare temelje. Pri kopanju je delavec Kogej nalletel na majhen dobro povezan lonec, v katerem je takoj zaslutil nekaj posebnega. Obve-

»Kaj je pomenilo Metino namigavanje?« je stopila tesno predenj.

Cencan jo je pogledal popolnoma brez umevanja.

»Torej mi le nekaj prikrivaš?« se je razžalostila Zalka.

»Veruj da te ne razumem,« je ponavljal mladenič.

»Kaj boš tajil?! Čemu naj bi bila sicer Meta tako porogljivo zatrdila, da mi ti lahko poveš, kdo in kaj je pri Bežinovih.«

»To ti je rekla?« se je stresel mladenič. Če hočeš, pojdeva tja. Še nocoj greva, aki si na volji. Mojci lahko omeniš zavoljo družičevanja in vse ostalo lahko pogledaš in poizveš. Jaz sam nevem nič gotovega. Slutim pač da bi pa vedel, tega ne morem reči ne jaz in ne menda nihče. Pojdeš?«

»Ali oče že spe?«

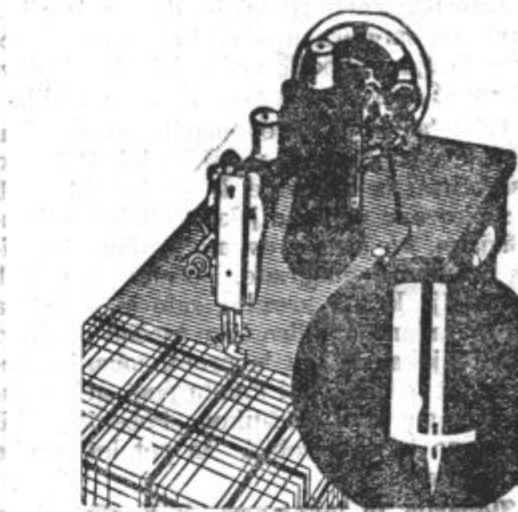
»Čakaj!« je stopil fant v čumnato in je povedal Rodniku, kam sta z Zalko namenjena.

»Če nista preveč trudna, kar pojdita in pozdravita Lono, pa ji povejta, da pridemo v nedeljo vsi skupaj malo pogledat,« je naročil gospodar, ki je bil vesel, ko je videl, kako sta mlada vneta.

»Pojdiva,« je dejal potlej Cencan Zalki, ki se ga je hvaležno oklenila:

»Tak mi res nič ne prikrivaš?«

»Sama boš lahko najbolje videla, kako in kaj,« jo je objel Cencan, ko sta šla po vrhu,

HAID & NEU šivalni stroj

so prvovrsten nemški izdelek.

Prodaja jih tudi na ugodne obroke.

CENTRA

Trgovina šivalnih strojev

Ljubljana

Masarikova cesta

(palača Vzajemne zavarovalnice naproti Kolodvoru)

Zastopnike sprejemamo povsod.

stil je o najdbi gospodarja, ki je lonec odkril in našel v njem 180 cekinov. Cekini so iz suhega zlata in tehtajo 64 dkg. Veliki so kakor dinar. Eni imajo na licu vladarja z žezlom v roki, na hrbtu pa grb s ščitom in enoglavim orlom. Druga vrsta ima na licu podobo Kristusa, na hrbtu pa ščit s križi, tretja pa ima na obeh straneh podobe svetnikov. Letnic na cekinih nimogoče razbrati. Zaklad predstavlja lepo stvarno, a še večjo zgodovinsko vrednost.

Da bo držalo. V Sarajevu je izvršil delavec Mihajlo Priović samomor na ta način, da si je dal v usta bombo in jo pustil eksplodirati. Učinek je bil strašen. Ubogemu delavcu je razneslo glavo na tisoče koscev. Zakaj je izvršil samomor, ni znano, pustil je le pismo svoji materi, v katerem ji pošilja zadnji pozdrav.

srce pa mu je burno utripalo, ko da se boji bodočnosti in vsega, kar je skritega v njej.

VI.

»No, prej bi se nadejala smrti nego vaju,« se je zavzela Brežinova teta, ko je zagledala Brodnikova dva. »S kakšnimi novicami pa prihajata, da vaju je zaneslo v Glinje?«

»Ali morajo biti novice, če prideva midva?« se je smehljala Zalka.

»Zdi se mi že,« je poméžiknila teta Lona in je tako čudno pogledavala Cencana, da ga je čisto zmedla.

»Pa bi nama vi povedali kaj novega,« je izustil in mu je bilo takoj žal nerodnosti.

»Naš prišlec še zmeraj molči,« je zinila Mojca in Zalka nato:

»Saj res. Slišala sem nekaj, da imate bolnika v hiši.«

»Ali so že tudi na Humče razbojnali?« se je izmikala Brežinka.

»Poljaričeva Meta je nekaj namignila,« je napeljavala Zalka.

»A, tista?! No, brez njenega jezika menda niti vrabec ne začivka,« se je namrdnila Mojca.

»Kaj pa je rekla?«

Zalka je povedala, a teta je zmajala z glavo:

»Kako naj ti Cencan pove, ko ti niti jaz sama ne vem reči nič pravega, čeprav tisti človek že dva dni leži pri nas. Zvečine molči, kadar pa kaj blekne, se mi zdi, da ni čisto jasen v glavi.«

(Dalje prih.)

Ameriški čevljarji tožijo, da jim je silen razmah avtomobilizma odvzel skoro 30% dela, ker ljudje ne hodijo več peš in trgajo čevlje, temveč se večinoma vozijo z avtomobili.

Tri leta robije. Pred mariborskim senatom se je v soboto zagovarjal Rudolf Pečenik, poljski čuvaj iz Krčevine, ki je dne 23. sept. ubil z okovano palico dijaka tretješolca Stan-ka Bizjaka, ko je ta z dvema svojima tovarišema šel skozi vinograde. Pečenik je mislil, da so fantje kradli grozdje, zato je skočil za njimi ter udaril s palico tako močno po glavi dijaka Bizjaka, da mu je prebil lobanjo. Nesrečni fant je poškodbi kmalu podlegel, a čuvaj se je sam javil orožnikom. Pečenik je bil obsojen na tri leta robije in pet let izgube častnih pravic.

Sleparija in lakomnost. V Kraljevici so orožniki aretirali imenitno gospo Danico Abel in njenega moža, ker je izvabljala od lahkomiselnih ljudi denar. Od nekega Amerikanca, ki je prinesel nedavno iz Amerike 14.000 dolarjev, je izvabila celo vsoto pod pretvezo, češ da ga bo dala nekemu bogatašu, ki je delničar splitske ladjedelnice, po stoodstotnih obrestih. Amerikančeva žena se je polakomnila visokih obresti in izročila Danici Ahal okrog 600.000 Din. Ko je zahtevala žena denar nazaj, jo je Danica poslala v Zagreb ponj. Seveda ni tukaj ničesar dobila. Zadevo so prijavili policiji, ki je premeteno gospo in njenega moža aretirala. Opeharjeni Amerikanec najbrže kljub temu ne bo prišel do svojega trdo zaslužnega denarja.

Največjo izbiro

kuhinjske posode, in to aluminijaste, železne in emajlirane, različnih kvalitete in barv, po najnižji ceni, nudi trdka z železino

Stanko Florjančič

Ljubljana, Sv. Petra cesta št. 35

20 milijonov dolarjev je poneveril na newyorški borzi neki finančnik ter nato z letalom pobegnil.

Eksplodirala bencina. V Los Angelesu je eksplodirala velika zaloga bencina, kar je povzročilo še požar v skladišču. Več oseb je bilo ubitih, 40 pa težko ranjenih. Eksplozija je bila tako močna, da je v oddaljenih ulicah vrglo na tla in prevrnilo več avtomobilov.

Tolmin dobi poljedelsko šolo. Italijanski ministrski svet je sklenil, da se mesto gimnazije otvori v Tolminu poljedelska in gozdarska šola.

Zračna zveza Berlin — Tokio. Nemška vlada je sprejela načrt o vzpostavitvi zračnega prometa med Berlinom in japonskim glavnim mestom Tokio. Nemška letala bodo vzdrževala promet do Bagdada, angleška od tu do Hongkonga in japonska naprej do Tokija.

Prijete vohunske družbe v Romuniji. V glavnem mestu Romunije Bukarešti so policijske oblasti prišle na sled trem dobro organiziranim vohunskim družbam, ki so imele na razpolago ogromna denarna sredstva in celo svojo radio postajo, potom katere so v nujnih slučajih pošiljali tajna poročila. Vohuni so delovali v prid sovjetske Rusije. Romunske oblasti so jih opazovale že od lanskega leta. Te dni je dobila policija v roke važno pismo, ki so ga vohuni nameravali poslati na dunajsko centralo. To pismo je dalo povod oblastem, da so aretirale samo v Bukarešti 77 oseb, po drugih mestih pa 56. Vohuni so bili organizirani v treh skupinah, ne da bi se med seboj poznali. Vsaka skupina je imela zveze naravnost z Moskvo. Ena od vohunskih družb je mela v Bukarešti veliko trgovino za radio aparate in kolesa.

Otok sužnjev v Rdečem morju. V Rdečem morju se nahaja samotni otok, o katerem se je mislilo, da je neobljuden, dokler niso neki ubežniki pripovedovali o tem otoku grozne stvari. Otok je namreč središče kupčije s sužnji v Afriki in Aziji. Arabske tolpe so lovile afriško in arabsko ljudstvo, moške, ženske in otroke in so jih prevažale na otok, od koder so jih prodajali v razne kraje. Vse javne hiše od Bombaja v Indiji do Marseilla so dobivale ženske s tega otoka. Ko pa so zvedeli za ta otok sramote, so organizirali ekspedicijo, ki je obkolila otok, ga napadla in zavzela. Komisija za pobijanje suženstva izdeluje sedaj predloge, ki naj v bodoče onemogočijo trgovino s sužnji.

Kmetovalci, podeželski trgovci in obrtniki!

Kadar naročate kakršnekoli vrste tiskovine za občinske urade, zadruga ali društva, se obrnite zanesljivo glede cen in solidne postrežbe na

TISKARNO »MERKUR«
LJUBLJANA, GREGORČIČEVA ULICA 23.

Vojaški vlak stromglavil v prepad. Pri prevažanju vladnih čet v Braziliji je neki transportni vlak s 1000 vojaki iztiril in padel v globok prepad.

650 oseb zgorelo. V bližini mesta Vučomga na Kitajskem je izbruhnil v plavajočih restavracijah ogromen požar, ki se je naglo razširil. V celem je zgorelo okoli 30 ladij; v požaru je našlo nad 650 ljudi smrt.

Mlad morilec. Poročajo, da je v Panlovu na Češkem neki 16-letni deček ubil s sekiro tamošnjega poštnega upravitelja. Pri zaslišanju je mladi morilec izjavil, da je hotel priti v Rusijo, a ni imel za to denarja ter je vsled tega ubil poštarja. Na podlagi te izjave je bilo aretiranih še več mladeničev ter so odkrili, da so vsi člani tajne komunistične organizacije, ki je delovala za Rusijo.

V Budimpešti so aretirali policijskega predsednika, ker je baje poneveril večjo vsoto denarja. Aretacija je vzbudila splošno zanimanje.

Nov pokret boliševiške opozicije. V zadnjem času je opaziti v Rusiji precejšnje pozivljenje desničarske opozicije, ki si je zaradi utrujenosti diktatorja Stalina precej opogla. Vodstvo opozicije ima v rokah bivši general rdeče vojske Budjeni. Organizirali so svoje organizacije skoro v vseh edinicah sovjetske vojske. Posebno pažnjo polagajo na kmete, ki so vsled prisilnega oddajanja žita do skrajnosti nezadovoljni. V glavnem pa desničarska opozicija prepoveduje med narodom ukinitve kolektivizacije in zopetno vzpostavitev osebne, samostojnega kmečkega gospodarstva. — O gibanju bomo še poročali.

Čudna nesreča. Nekje na Madjarskem je hotel neki lastnik kinematografa preizkusiti svoje motorno kolo. Na mokri cesti pa je padel, pri čemur se mu je glava tako nesrečno zarila v mehko zemljo, da se je zadušil.

Zanimiva procesija. Nemško mesto Mannheim je uvedlo občuten davek na luksuzne domače živali. Več sto lastnikov psov, mačk, opic, papig in sličnih živali je svoje ljubljene z godbo na čelu vodilo v protestnem sprevedu okoli mesta. Vsa ta pitana družba je dvignila grozovit hrup in tuljenje, ki so ga mestni očetje najbrž prav neradi poslušali, toda davka le niso odpravili.

Otrok izvršil samomor. V bosanski vasi Nebugovinu se je obesila 11 letna Stojka Lončarevič. Vzela je vrstico, odšla na vrt in se na jablano obesila. Vzroka samomora mladega otroka niso dognali.

Stavka nemških kovinarjev. V Berlinu je stopilo radi mezdnege gibanja v stavko 126 tisoč kovinarskih delavcev.

Aretacije indijskih nacionalistov. Indijski nacionalisti organizirajo še naprej bojkot angleškega blaga in pasivno rezistenco. Te dni se je odločil indijski podkralj k odločnejšim korakom proti upornikom. Močni policijski oddelki so obkolili palačo indijskega nacionalnega zbora v Bombayu. Oblast je palačo konfiscirala, 150 članov nacionalnega zbora je pa bilo aretiranih. Nacionalistično vodstvo je takoj imenovalo nove člane zbora ter proglasilo splošno stavko.

Potresi v Italiji. V zadnjih tednih so se vršili na mnogih krajih v Italiji večji in manjši potresni sunki. Ponekod je prebivalstvo precej vznemirjeno. O večji škodi ne poročajo.

Nagrada najboljšim delavcem. Koncem oktobra krene iz Leningrada, bivšega Petrograda, na ladji »Alžirija« 300 delavcev iz vseh ruskih tvornic na evropsko potovanje. Obiskali bodo vsa večja in važnejša pomorska mesta. Potovanje po Evropi je nagrada delavcem za njihovo delo.

Rusija izvažata tudi grozdje. Po žitnem in lesnem trgu se je spravila Rusija sedaj tudi še na drugo panogo kmetijstva. V zadnjih dneh so poslali sovjeti iz Krma na poljski trg grozdje najizbranejše kakovosti po tako nizkih cenah, da so padle cene pri vagonu za 48 tisoč dinarjev. Tudi v Romuniji pričakujejo velikih ruskih pošiljatev grozdja, kar se bo seveda tudi tam v cenah poznalo.

Živi mrtvec. V Stari Ečki pri Velikem Bečkereku je že dolgo bolehal tamošnji gostilničar in te dni lepo zaspal, kakor da bi bil mrtev. Ker ni kazal nobenega znaka življenja več, so ga domači položili v krsto in deli na mrtvaški oder. Tik pred pogrebom je nekdo zaslišal rahlo trkanje iz krste. Odprli so pokrov in na veliko začudenje zagledali živega gostilničarja.

Kako rešavajo Rusi brezposelnost. Sovjetska vlada je uknila vsako podporo nezaposlenim delavcem ter tozadevne fonde odpravila. Komisar za delo Tihon je pa pustil popisati vse nezaposlene delavce ter jih bo odpremil v one kraje, kjer je dela dovolj.

Atentat na Poljskem. V Čenstohovu je udrl v pisarno za socijalno zavarovanje delavec neki Kostrzovski ter z revolverjem ustrelil tri višje uradnike v trenutku, ko so sedeli okrog mize pri konferenci. Po zločinu je izvršil morilec samomor. Vzrok atentata je politično nasprotje, ki se je stopnjevalo v ravno sedaj trajajoči volilni borbi do smrtnega sovraštva.

Letalec rešil vlak. Neki ameriški letalec je letel nad pokrajino v bližini mesta Salt-lake-city in opazil, da gori železniški most. V tistem trenutku je pa tudi opazil, da se bliža gorečemu mostu brzovlak. Pilot se je v naglici spustil tako nizko, da je z raznimi znamenji opozoril vlakovodjo, da nekaj ni v redu. Vlak se je ustavil in rešil gotove propasti.

Naročajte žepni Kmetijski koledar za leto 1931!

Dražestne kodre

neomejeno trpežne ob vlažnem zraku ali pottenju, dosežejo dame in gospodje brez škarij kodrak s Hela-esenco za kodranje las. Tudi najlepša hubi-glavica se s Hela-olepša, ker je vsaka ondulacija odveč. Prihrani se veliko časa in denarja, pospešuje rast las. Pogled v zrcalo Vas bo vradostil. Takoj se dosežejo obilni ondulirani kodri, mične frizure. Mnogo zahval. Zlasti gledališke umetnice je ne morejo prehaliti. — Cena Din 12,—, 3 steklenice Din 25,—, 6 steklenic Din 40,—

Dr. Nic. Kemény, Košice H, poš. predel 12/213. — Češkoslovaška.

Gospodarstvo

Ruski »dumping«.

»Dumping« (reci: demping) je angleška beseda in pomeni prodajo blaga pod lastno ceno, dokler ni konkurent uničen. Ko pa leži konkurenca na tleh, takrat zmagovalec lahko cene diktira kakor se mu ljubi.

»Dumping« se poslužujejo torej mo- gočne industrijske družbe, ki so navadno v svoji domovini zaščitene z visoko carino na svoj izdelek ali pridelek; z dobički doma pa krijejo izgube, ki jim jih povzroča prodaja njihovega blaga v tujih deželah, kjer hočejo uničiti nadležno konkurenco. Tak slučaj smo doživeli n. pr. pri nas takrat, ko so tuje fa- brike za izdelovanje vijakov vijake prodajale pri nas kljub visoki zaščitni carini ce- nejše kakor pa domače fabrike.

Na pot »dumpinga« je krenila sedaj oči- vidno tudi Rusija. Mi smo poročali že, kako je začela Rusija izvažati les v vsa svetovna pristanišča iz svojih neizmernih gozdov. Les sicer ni odgovarjal popolnoma zahtevam tr- govcev in konzumentov, zmešnjavo na lesnem trgu so pa Rusi le naredili in prav verjetno je, da bodo Rusi prihodnjč tudi želje lesnih trgovcev v posameznih deželah tudi vpošte- vali. Zato ne bo dobro Ruse kar samo za- smehovati, ampak bo že bolje nekoliko pre- vidnosti.

Za lesom so Rusi vrgli na svetovni trg ogromne količine žita. Angleški časopisi vedo povedati, da je pripravljenega ruskega žita za izvoz v ruskih pristaniščih na stotisoče ton in da je ruska vlada, ki žito prodaja, naročila v Angliji in v Italiji vse razpoložljive par- nike za prevoz ruskega žita v dežele, ki ra- bijo žito. Prodajajo pa Rusi svoje žito po neverjetno nizki ceni, in vsled nizke cene ruskega žita padajo žitne cene po vsem svetu, zlasti v Ameriki. Ameriški farmarji so za- radi tega v velikih skrbih in da razburjene duhove pomiri, je ameriška vlada obljubila farmarjem izdatno pomoč...

Če se bodo ruske namere uresničile, bomo morali tudi mi računati z rusko kon- kurenco; mi v Dravski banovini sicer manj, ker mi nimamo žita za izvoz, pač pa oni deli vaše države, kjer žive ljudje pretežno od žita. V državni skupnosti pa je že tako, da trpe pač več ali manj vsi, če trpi en del.

Zaradi ruske konkurence z žitom bo vse- kako še bolj potrebno, da se združijo vse evropske agrarne države na skupno obram- bo svojih interesov, če nočemo doživeti, da propada tisti stan, ki je najmočnejša opora vsake države.

»Zadružni vestnik«. Izšla je 10. številka »Za- družnega vestnika« glasila zveze slovenskih zadrug v Ljubljani s sledečo vsebino: Dan varčevanja, Zakaj in kako varčujemo, Razvoj zdravstvenih zadrug, Med- narodni zadružni kongres, Sporočilo Zveze ter zadruž- ni in gospodarski pregled.

Dr. V. Mandekić: »Pšenica«. Pod tem naslovom je izšel sedmi zvezek »Ratarske knjižnice« v založbi gospodarskih novin v Zagrebu. Cena knjižici 10 Din in se naroča pri založniku.

Zivinski sejem v Ljubljani. (15. t. m.) Dogon: 118 konj, 73 volov, 73 krav, 25 telet, 281 prašičkov; pro- danih je bilo 20 konj, 27 volov, 32 krav, 11 telet in 115 prašičkov. Pri srednjem prometu so cene ostale nespremenjene, le teleta so se nekoliko pocenila. Za kg žive teže notirajo: voli I. 10 Din, II. 9 Din, III. 8 Din, krave debele 5-7 Din, klobasarice 3-4 Din, teleta 11-13 Din.

Zivinski sejem v Mariboru. (14. t. m.) Dogon: 13 konj, 7 bikov, 91 volov, 292 krav in 7 telet, sku- paj 410 komadov živine. Povprečne cene za kg žive teže: voli od 6.50-9.50, biki od 6.50-7.25, krave 4-4.50, mlada živina od 6.50-9.50 Din. Prodanih je bilo 297 komadov, od teh za izvoz v Avstrijo 91.

Zivinski sejem v Kranju, 13. oktobra. Na sejem je bilo prignanih (v oklepaju število prodanih glav): volov 83 (35), cena 3000-4000 Din; krav 30 (14), 1600-3000 Din; telet 4 (1), 800-900 Din; junca 2 (2), 3000-3500 Din; junici 2 (2) 3000-3500 Din; bikov 6 (neprodani), 5000-6000 Din; ovac 62 (ne- prodane), 150-200 Din; svinj 55 (10), 300-2000; prašičev 30 (24), 300-2000 Din.

Tržne cene v Ljubljani, dne 15. oktobra 1930. Govedina: Na trgu 1 kg govejega mesa I. 18-20, II. 16-18, III. 12-16 Din. - Teletina: 1 kg telečje- ga mesa I. Din 24-25, II. 20-25. Svinjina: 1 kg prašičjega mesa I. Din 25 II. 20-24. Drobna: 1 kg koštrunovega Din 14-15, jagnjetine 18-20, kozl- čevine 25. Konjsko meso: 1 kg konjskega mesa I. Din 10, II. 8. Perutnina: Piščanec majhen Din 15 do 20, večji 20-30, kokoš 30-40, petelin 20-30, raca 25-30, nepitana gos 50-55, domači zajec, manjši 8-12, večji 14-20. Divjačina: divji zajec Din 45 do

Pomladitev

v 24. urah

je dosegla glasom za- hvale gospa dr. A. v Pragi: »Od Vas dobav- ljenih 10 lončkov kre- me »Eros« sem morala

prepustiti svojim znancem. Moj obraz je dobra reklama za Vašo kremo, zakaj vkljub temu, da štejem že 49 let, sem lična in mla- dostna. Krema »Eros« odpravi hitro in sigurno zakažne črve, mozoljčke, gube, črne pege, nosno rdečico, rumene in rjave lise in pege. Garancija: Denar se vrne, če ni uspeha. — Cena Din 12'—, 3 lončki Din 25'—, 6 lončkov Din 40'—.

Dr. Nic. Kemény, Košice C, pošl. pre- dal 12/E 13. — Češkoslovaška.

60, poljska jerebica 15-20. Mleko, maslo, jajca, sir: 1 liter mleka Din 2-50-3, 1 kg surovega masla 35 do 40, čajnega masla 44-52, masla 40-44, bohinj- skega sira 30-32, sirčka 8-10, eno jajce 1-50 do 1-75. Pijače: 1 liter starega vina Din 18-22, novega vina 14-18, 1 čaša piva 3-3-50, 1 vrček piva 4-50 do 5, 1 steklenica piva 5-50-6. Kruh: 1 kg belega kruha Din 5, črnega 4-50, rženega 4-50, 1 kos navad- nih žemelj 0-50, 1 kos mlečnih žemelj 0-50. Sadje: 1 kg luksurnih jabolč Din 10, I. 8, II. 6, III. 3-5, luksurnih brušk 12, I. 9, II. 7-8, III. 5-6. Mleški izdelki: 1 kg moka št. 0 Din 4-50, 2 4-25, 4 4-4-3-50, kaše 5-6, ješprenja 6, ješprenjčka 10-12, otrobov 1-75-2, koruzne moke 3-50, koruznega zdro- ba 4-4-50, pšeničnega zdroba 5-6, ajdove moke I. 6-8, II. 6, ržene moke 4. Zito: q pšenice Din 210 do 220, rži 190-200, ječmena 180-190, ovs 190 do 215, prosa 190-210, koruze 160-185, ajde 190 do 210, fižola ribničana 380, prepeličarja 380, graha 8 do 10 leče 8-10. Kurivo: 1 tona premoga Din 460, 1 kub. m trdih drv 160, mehkih 80. Krma: q slad- kega sena Dn 100, pol sladkega sena 85, kislega se- na 75, slame 60-70. Zelenjava in gobe: zgodnjega zelja Din 1, kislega zelja 3-50-5, ohrovt 1-2, kar- fijol 5-10, 1 kg čebule 1-1-50, česna 8-10, krom- pirja 1-1-25, repe 3-4, kisle repe 2-50 4, jurčekov 10-12 korenja 2-4.

Testament.

Neki človek je na smrtni postelji pokli- cal k sebi predsednico »Dečjega doma« in ji rekel, da bo vse zapustil ustanovi, kateri ona predseduje.

— »Zelo lepo, zelo lepo od vas,« se mu zahvaljuje gospa, »kaj boste pa vse zapustili Dečjemu domu?«

— »Enajst otrok, milostiva gospa.«

Izšla je Blasnikova VELIKA PRATIKA

za navadno leto 1931, ki ima 365 dni.

»VELIKA PRATIKA« je naj- starejši slovenski koledar, ki je bil že od naših pradedov najbolj upoštevan in je še danes naj- bolj obratjan.

V »Veliki Pratici« najdeš vse, kar človek po- trebuje vsak dan: Katoliški koledar z nebes- nim, solničnim, luninim, vremenskim in dnevnimi znamenji; — solčne in lunine mrke; — lunine spremembe; — koledar za pravo- slavne in protestante; — poštarne določbe za Jugoslavijo; — lestvice za kolke na monice, pobotalce, kupne pogodbe in račune; — kon- zulate tujih držav v Ljubljani in Zagrebu; — vse sejme na Kranjskem, Koroškem, Stajer- skem, Prekmurju, Medimurju in v Julijski Benečiji; — pregled o koncu brejosti žvine; — tabelo hektarov v oralih; — popis vseh važnih domačih in tujih dogodkov v pretek- lem letu; — tabele za računanje obresti; — življenjepise važnih in odličnih oseb s alf- kami; — oznanila predmetov, ki jih rabita zmetovalec in žena v hiši.

Cena 5 Din.

»VELIKA PRATIKA« se dobi v vseh večjih trgovinah in se lahko naroči tudi pisмено pri založniku:

tiskarni

J. Blasnika nasl. d. d.

v Ljubljani.

Vsako množino

ovsa in ječmena
kupi EKONOM, Ljubljana, Kolodvorska ulica 7
Kmetovalci, pošijite takej ponudbe.

Ali želite, da se protina in revmatizma temeljito iznebite?

Revma je strašna in daleko razširjena bolezen, ki ne prizanaša niti bogatašu niti siromaku, ona išče žrtve v palači enako kakor v koči. Prerazlične so ob- like, v katerih se bolezen pojavlja. A največ je bo- lezni, ki imajo najraznovrstnejša imena, medtem ko niso nič drugega kakor revmatizem. Včasih bole- sti in sklepi, včasih oteko členki, roke in noge so izkričljive; trganje, zbadanje v raznih delih telesa pa tudi slabost oči, vse to so posledice revme in kostnih bolečin.

Kakor so različni pojavi, v katerih se bolezen pojavlja, tako mnogoštevilna so vsa mogoča in nemogoča zdravila, medicine, miksture, mazila itd., ki se ponujajo trpečemu človeku. Večina teh sredstev ne more popolnoma izkličiti, v najboljšem slučaju le za kratek čas ublažiti bolečine. Kar Vam mi priporočamo, je povsem neškodljiva zdravilna pijača, ki je že mnogim bolnikom POMOGLA.

Naša kura je izborna in naglo deluje. Da pridobimo čim več pristašev, smo sklenili, da pošljemo vsakomur, ki nam piše,

POPOLNOMA BREZPLAČNO

našo interesantno in poučno razpravo. Torej kdor trpi bolečine in kdor želi, da se teh bolečin naglo, temeljito in brez nevarnosti reši, naj piše še danes na AVGUST MARZKE, Berlin, Wilmersdorf, Bruchsalersstrasse 5, Abt. 16.

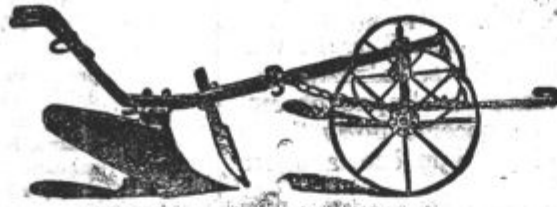

Sack'ove pluge in njih dele, kultivatorje, okopalnike, brane itd.

dobavlja hitro
in zelo ugodno
tudi na obroke

Ferdo SMOLA

Sv. Jurij ob juž. žel. (Glavna zaloga Sackovih plugov za Slovenijo.)

V neizmerni žalosti naznanjamo tužno vest, da je naša ljubljena, dobra mati, tašča, babica, prababica, gospa

HELENA MODIČ roj. STRAŽIŠAR

posestnica v Brestu

dne 15. t. m. v starosti 87. let, previdena s tolažili svete vere mirno v Gospodu zaspala.

Pogreb nepozabne pokojnice je bil v petek, 17. oktobra 1930 ob 9. uri dopoldne.

V Brestu, dne 15. oktobra 1930.

ŽALUJOČE RODBINE:

Anton Modic, Dr. Ivan Modic, Jakob Modic, Marija Modic, Marjana Mazi in ostali sorodniki.

Gospodarji!

Gnojite z

APNENIM DUŠIKOM

Ta tvornica proizvaja istotako mešano umetno gnojilo »NITROFOSKAL - RUŠE«, katero sestoji iz apnenega dušika, superfosfata in kalijeve soli. Kdor z Nitrofoskalom gnoji, gnoji istočasno z dušikom, fosforom, kalijem in apnom ter si prihrani večkratno trošenje umetnih gnojil. — Stalna zaloga pri

TVORNICA ZA DUŠIK d. d. RUŠE v Rušah pri Mariboru

najtinejšim, najuspešnejšim in učinkovitim dušičnim gnojilom! Kdor gnoji z apnenim dušikom, gnoji istočasno z dušikom in apnom. — Informacije o uporabi in množini, rentabilnosti, kakor tudi o nabavnih pogojih, cenah, skladiščih in uspehih apnenega dušika daje

EKONOMU, Ljubljana, Kolodvorska ulica 7.

250 Din

na dan

zaslužite v Vašem okraju. Pišite tovarni PERSON, Ljubljana, poštni predal 307. Znamko za odgovor!

OSREDNJA GOSPODARSKA ZADRUGA V LJUBLJANI, Kolodvorska ul. št. 7, nudi po najnižjih cenah vse vrste deželnih pridelkov, najtinejšo banaško in domačo moko, krmila, specerijsko blago in ostale v to stroko spadajoče predmete. Velika zaloga vseh vrst umetnih gnojil, modre galice ter najboljšega trboveljskega in splitskega portland-cementa.

EKONOM

Nobene pleše več!

Polni lasje,
bujni brki!

Mnogo tisoč dam in gospodov vsake starosti mora zahvaliti za svojo bujno rast las zdravniško priporočani fluid »Pilo« za ojačenje las. »Pilo« odpravi prhljaj in zabranjuje izpadanje las in predčasno osivetje, prepreči, da ne postanejo lasje krhki, da se ne lomijo in ne cepijo, poživlja in osvežuje lasišče ter povzroči naglo, obilno in bujno rast las, tako da že kmalu dosežejo dvojno dolžino. »Moja frizura je že po štirikratni rabi Vašega fluida »Pilo« za ojačenje las postala trikrat tako bujna« piše gospa T. I. Cena 16 Din. 3 steklenice 34 Din, 6 steklenic 55 Din. Dr. Nic. Kemény, Košice A, poštni predal 12/N 43. — Češkoslovaška.

Fabiani & Jurjovec

Ljubljana, Stritarjeva ulica 5

Velika zaloga
SUKNENEGA BLAGA
za moške in ženske obleke. Lepa izbira svilenih rut in šerp. Krojači in šivilje, pišite po vzorci!

Kovači!

Najboljši trdi in mehki koks
in kovaški premog

Vam nudi

Družba „ILIRIJA“
Ljubljana, Dunajska c. 40
Telefon 2820

Polne prsi,
strumna meča

prelestne, bujne, mične čare razvija pri damah vsake starosti od zdravnikov priporočana »Ideal-mikstura«. Nerazvite, suhe prsi hitro in lepo razvije do stanovitosti. Že po 4-tedenski uporabi se dosežejo vidni uspehi strumnosti in polnosti, kar potrjujejo številne vposlane zahvale. — Mršave oblike vratu se lepo očarljivo razvijejo. Izbokle kosti izginejo. Sibka meča se z idealom vidno jačijo. Garancija: denar se vrne, če ni uspeha. — Cena Din 12.—, 3 steklenice Din 24.—.

Dr. Nic. Kemény, Košice B, pošl. predal 12/B 43. — Češkoslovaška.

Denar naložite najbolje in najvarneje pri domačem zavodu KMETSKI HRANILNI IN POSOJILNI DOM

Račun pošt. hranilnice št. 14.257 registr. zadruga z neomejeno zavezo Brzojaviti „Kmetški dom“

Telefon 2847

v Ljubljani, Tavčarjeva (Sodna) ulica 1

Telefon 2847

Vloge na knjižice in tekoči račun obrestuje po 6%, brez odpovedi, pri trimesečni odpovedi po 7 1/2%, brez odbitka davka na rente

Stanje vlog okroglo 30.000.000 dinarjev
Rezerve nad 500.000 dinarjev
Jamstvo za vloge presega večkratno vrednost vlog

Vlozbe knjižice drugih zavodov sprejema kot gotovino brez prekinitvenja obrestovanja. — POSOJILA daje proti poročilu, na vknjižbo in proti zastavi premičnin in vrednostnih papirjev ter dovoljuje kredite v tek. računih pod najugodnejšimi pogoji

BLAGAJNIŠKE URE: Ob delavnih dneh od 8—12 1/2, in od 3—4 1/2, in ob sobotah in dnevih pred prazniki od 8—12 1/2, ure

Podružnici v Kamniku, Glavni trg in v Mariboru, Slomškov trg 3